

ΣΠΗΛΛΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑΙ ΚΑΡΣΤΙΚΑΙ ΜΟΡΦΑΙ

Τ Η Σ Κ Ρ Η Τ Η Σ

Συνέχεια ἐκ τοῦ τεύχους 3—4 1969

ὑπὸ Ἐλευθερίου Πλατάκη

81. ΣΠΗΛΛΙΟΝ. ΚΑΤΩ ΣΠΗΛΙΟΣ (1663—2163).

Θ έ σ ι ς. Ξεροκαμάρες, Ποταμιές, Ποταμιῶν, Πεδιάδος. Εἰς τὸ 29,7 χλμ. ὁδοῦ Ἡρακλείου - Λασιθίου. Ὑψόμετρον 125.

Μετρήσεις τὴν 29.8.1967 Εἴσοδος πρὸς Α.ΒΑ. πλ. 11,10, ὕψ. 8-9. Διαστάσεις σπηλαίου 7,20X12,0X8,0. Δεξιὰ εἰς ἀπόστ. 14 μ. μικρὰ σπηλαιώδης κοιλότης. Ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου κοιλότης 4,0X0,6X1,0. Ἐμφανῆς πύχωσης τοῦ ἀσβεστολίθου. Ἐμπροσθεν τοῦ σπ. ἀρδευτικὴ ἀλάξ. Πλησίον τὰ ἐρείπια τεραστίας ὕδατογεφύρας ρωμαϊκοῦ ὕδραγωγείου, ὕψους 70 μ.

82. ΣΠΗΛΛΙΟΝ. ΜΑΥΡΟΣ ΣΠΗΛΙΟΣ ἢ ΜΑΡΜΑΡΟΣΠΗΛΙΑ (964—1028).

Θ έ σ ι ς. Πατέλλες - Μάντρα Κρεμασμένου, Ἡράκλειον, Ἡρακλείου Τεμένους. Ἀπὸ γεφύρας Κατσαμπᾶ 500 μ. νοτίως (ὁδικῶς). Ὑψόμετρον 30.

Τρεῖς εἴσοδοι πρὸς Β.ΒΑ. Ἀριστερὴ 12X0,40. Μεσοία 6X0,80. Δεξιὰ 2,80X0,55. Σπηλαίου διαστάσεις 12X20 (συνολ.) X0,70-1,0. Τὸ ἀριστερὸν τμήμα τοῦ σπ. ἐπικλινές πρὸς τὰ ἔσω καὶ κάτω ὡς ρωγμὴ. Χρησ. ὡς ποιμνιοστάσιον τοῦ Ἀγτωνίου Κρεμασμένου. Εἰς τὴν περιοχὴν Πατελλῶν (λατομεῖα) πολυάριθμα μικρὰ σπήλαια φυσικά, ἡμιτεχνητά, τεχνητά. Μετρήσεις τὴν 29.8.1967.

83. ΣΠΗΛΛΙΟΝ. ΣΠΗΛΛΙΩΔΗΣ ΤΑΦΟΣ ΚΑΤΣΑΜΠΑ (3622—1687)

Θ έ σ ι ς. Κατσαμπᾶς (ἄνωθεν ἐγκαταστάσεων Γεωργ. Ὑπηρεσίας), Ἡράκλειον, Ἡρακλείου, Τεμένους. Ὑψόμετρον 55.

Μετρήσεις 27 καὶ 29 Ἰουν. 1967. Δύο θάλαμοι συνολ. διαστ. 5,5X11,5X1,20. Δύο εἴσοδοι πρὸς ΒΑ. Ἀριστερὰ 2,20X0,70-1,10. Δεξιὰ 2X0,60-0,90. Ἐντὸς πλειοκαινικοῦ ἀσβεστολίθου λατυπαγοῦς καὶ κατὰ χώρας κροαλοπαγοῦς μετὰ μάργγης, ἀργίλου καὶ χαλκίων. Τὸ σπ. ἐσχηματίσθη ἐκ διαδρώσεως καὶ ἐκπύσεως μαλακῶν πετρωμάτων (μάργγης καὶ ἀργίλου) κεμένων μεταξὺ σκληροτέρων (ἀσβεστολίθου). Πιθανὴ καὶ τεχνητὴ ἐπέκτασις. Ἐχρησίμειυσεν ὡς σπηλαιώδης τάφος κατὰ τὴν νεολιθικὴ ἐποχὴν. Εὐρέθησαν ὄστρακα νεολιθικά, μεσομινωϊκά, ὑστερομινωϊκά. Ἐγγύτατα νεολιθικός οἰκισμός. (Βλ. καὶ ΠΑΕ, 1953, 305—308).

84. ΒΑΡΑΘΡΟΝ. ΑΧΝΙΣΤΡΑ ἢ ΞΕΠΑΤΩΜΕΝΗ ΛΑΤΣΙΑΔΑ (845—937).

Θ έ σ ι ς. Κορυφὴ ὄρους Σελένα, Τζερμιάδες, Τζερμιάδων, Λασιθίου. Ὑψόμετρον 1550. (Ἡ περιοχὴ ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὸ χ. Μέσα Ποτάμιοι τῆς Κοιν. Ἐξω Ποτάμιων Λασιθίου).

Ἐπίσκεψις τὴν 5.8.1939. Εἰσόδου διαστάσεις 2,50X1,50 (περίπου). Πλησίον τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Σελένα (ὕψόμετρον ὄρους 1559). Ἐντὸς διαβιοῦν ἀγριοπερίστερα. Ἀναφέρω ὀλίγα εἰς ἐφημ. «Ἀνατολή» Ἀγ. Νικολ. Κρ. 13.8.1939. Σήμερον εἰς τὴν περιοχὴν ὑπάρχουν ὑπολείμματα γερμαν. ναρκοπεδίω.

85. ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ. ΚΑΜΑΡΑ (3623—2090)

Θ έ σ ι ς. Καμάρα, Καλό Χωριό, Καλού Χωριού, Μιραμπέλλου. Ένάλιος. Είς τὸ 15,6 χλμ. ὁδοῦ Ἁγίου Νικολάου - Παχίαις Ἄμμυ. Κάτωθεν τῆς ἀμαξιοτῆς ὁδοῦ.

Ἐπίσκεψις 4.8.1967. Διαστάσεις 2-2,5X5-6X4,5-5 (καθ' ὑπολογισμὸν ὡς μὴ προστιῆς ἄνευ πλωτοῦ μέσου) Διηνοίχθη ὑπὸ τῆς μηχαν. ἐνεργείας τῶν κυμάτων.

86 ΕΩΣ 88. ΣΠΗΛΑΙΑ. ΛΑΧΤΑΡΙΔΙΑ ΣΠΗΛΙΟΙ

I, II, III (4733, 1734, 1735—1130, 1131, 1132)

Θ έ σ ι ς. Λαχταριδιᾶς (ὁ), Μίλατος, Μιλᾶτου, Μιραμπέλλου. Σχεδὸν ἐνάλια. 45 λ.Α.Μιλᾶτου, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς.

Ἐπίσκεψις 28.8.1953. Ἐπὶ τῆς ἀκτῆς καὶ ἐπὶ μήκους 200-300 μ. πολλὰ σπήλαια, ὧν πολλὰ ἐνάλια. Ἐντὸς αὐτῶν διαβιοῦν πολλαὶ γυμνιδεες (λαχταριδεες, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα). Διαστάσεις ποικίλαι. Ἀναφέρω ὀλίγα εἰς ΔΕΣΕ, 11, 1953, 100-101 καὶ εἰς περ. «Ὁ Πάν», 228-229, 1953, 128.

89. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΧΑΡΑΚΟΥ ΣΠΗΛΙΟΣ (3624—1331).

Θ έ σ ι ς. Χάρακας, Μίλατος, Μιλᾶτου, Μιραμπέλλου. 30λ.Α.Μιλᾶτου. Ὑψόμετρον 155.

Ἐπίσκεψις 28.8.1953. Πλησίον σπ. Μιλᾶτου. Εὐρεῖα εἴσοδος. Ποιμνιοστάσιον. Ὀλίγα ἀναφέρω εἰς περ. «Ὁ Πάν», 228-229, 1953, 127α.

90. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΜΑΧΙΔΙΑ (3625—1332)

Θ έ σ ι ς. Μαχίδια, Μίλατος, Μιλᾶτου, Μιραμπέλλου. ΒΑ σπ. Μιλᾶτου 30λ. παρὰ τὰ ἑρείπια τῆς ἀρχ. Μιλήτου.

Εἶναι δύο μικρὰ σπήλαια. Ἐπίσκεψις 28.8.1953. Ὀλίγα ἀναφέρω εἰς περ. «Ὁ Πάν», ἕ.ἀ. σελ. 128.

91. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΑΓΙΑΣΜΑ (1106—853).

Θ έ σ ι ς. Ἁγίασμα, Ἅγιος Μύρων, Ἁγίου Μύρωνος, Μαλεβουζίου. Παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου. Ὑψόμ. 380.

Ἐπίσκεψις Ἰαν. 1965 καὶ 7.4.1968. Διαστάσεις σπ. 3,50X2,50X1,90. Ἄφθονον λιθωματικὸν ὄλικόν μεταξὺ τοῦ ὁποίου καὶ τμήμα ὁμοιάζον μὲ κεφαλὴν ταύρου ἢ λέοντος. Λαξευτὴ λεκάνη 0,30X0,65X1,30 εἶναι πάντοτε πλήρης ὕδατος ἐκ σταγονορροῆς (ἀγίασμα). Λαξευτὴ κλίνη τοῦ Ἁγίου Μύρωνος (σορτὴ 8 Αὐγ.). Τὸ χ. κεῖται εἰς τὴν θ. τῆς ἀρχ. πόλ. Ραύκου. Βλ. καὶ ΔΕΣΕ, 1961, 13.

92. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (872—1623).

Θ έ σ ι ς. Ἁγία Παρασκευὴ (παραλία), Λιμὴν Χερσονήσου, Λιμ. Χερσονήσου, Πεδιάδος. Ὑψόμ. 15.

Ἐπίσκεψις τὴν 3.7.1966. Διαστάσεις σπ. 4X2X2,5-4. Ὑπὸ τὸ σπ. εὐρίσκειται περίπου τὸ ἥμισυ τοῦ κλίτους τῆς μονακλίτου ἐκκλησίας (ἐξωτερ. φαίνεται δίκλιτος).

93. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΝΕΡΑΤΖΕΣ Ἡ ΝΕΡΑΤΖΕ ΜΗΝΑ (1470—195).

Θ έ σ ι ς. Ἐντὸς τοῦ χωρίου Ἅγιος Βασίλειος, Ἁγίου Βασιλείου, ἐπαρχ. Ἁγ. Βασιλείου. Ὑψόμ. 230 (περίπου).

Ἐπίσκεψις τὴν 21.10.1962. Τὸ σπ. ἔχει μορφήν στοᾶς διαστ. 35X3X2,5.
94. ΦΑΡΑΓΕ. ΠΑΤΣΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ Ἡ ΦΟΥΡΝΑΡΕ (1201—1460).

Θ έ σ ι ς. Φουρνάρει, Πατσός, Πατσοῦ, Ἀμαρίου. Ὑψόμ. 250. 30λ. ΒΔ.
Πατσοῦ.

Ἐπίσκεψις 22.4.1962. Μῆκος περὶ τὸ 1 χλμ. Ἐντὸς αὐτοῦ τὰ σπ. Ἀγ. Ἀντωνίου ἢ Κραναίου Ἐρμοῦ καὶ Φουρνάρει. Τὸ τοπίον εἶναι κατάφυτον καὶ ἐκ τῶν ὠραιστέρων τῆς Κρήτης. Ἀξίζει γὰ ἀνακηρυχθῆ εἰς ἐθνικὸν δρυμόν. Ἡ περιοχὴ παρουσιάζει ἀρχαιολογικὸν ἐνδιαφέρον.

95. ΠΟΛΓΗ. ΝΙΔΑ (3147—1341).

Θ έ σ ι ς. Νίδα, Ἀνώγεια, Ἀνωγείων Μυλοποτάμου. 20 χλμ. Ν. Ἀνωγείων (ἢ 4-5 ὥραι πορείας). Ὑψόμ. (μέσον) 1.400.

Ἐπισκέψεις 7.7.1963, 31.5.1964 καὶ 28.5.1965. Βλ. τὸ ἡμέτερον «Τὸ Ἰδαίον ἄντρον» Ἡράκλειον 1965, σελ. 11-16, ἐνθα καὶ ἡ Βιβλιογραφία.

96. ΤΕΧΝ. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΑΓΙΑ ΕΛΕΣΑ Ἡ ΑΓ. ΚΩΝ)ΝΟΣ — ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ (3626—1518).

Θ έ σ ι ς. Ἀγία Ἐλέσα, Ἐλεύθερνα, Ἐλευθέρνης, Μυλοποτάμου. 30 λ. Β. Ἐλευθέρνης. Ὑψόμετρον 300.

Ἐπίσκεψις 19.8.1964. Διαστάσεις 3X3X2. Πρόκειται περὶ ἀρχαίου λαξευτοῦ τάφου, μετατραπέντος εἰς ἐκκλησίαν περὶ τὸν Ε' μ.Χ. αἰ. διὰ κατασκευῆς μικροῦ κτίσματος πρὸ τῆς εἰσόδου. Εἰς τὴν περιοχὴν ἀπαντῶνται πολλοὶ λαξευτοὶ τάφοι (καὶ ρωμαϊκοί).

97. ΤΕΧΝ. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΣ (Ὁ) (1619—1459).

Θ έ σ ι ς. Περιστερές, Ἐλεύθερνα, Ἐλευθέρνης, Μυλοποτάμου. 2 χλμ. ΒΔ. Ἐλευθέρνης. Ὑψόμ. 335.

Μετρήσεις τὴν 19.8.1964. Δύο εἴσοδοι πρὸς Α. Δύο αἴθουσαι ἐπικοινωνοῦσαι διὰ διαδρόμου. Κύρια διαστάσεις 35X40X5. Πρόκειται περὶ ἀρχαίου λατομείου.

98. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΤΣΙΚΟΥΔΗ ΣΠΗΛΙΟΣ (3627—1458).

Θ έ σ ι ς. Μνήματα, Ἐλεύθερνα, Ἐλευθέρνης, Μυλοποτάμου. Β. Ἐλευθέρνης 1,5 χλμ. ἢ Ν. Ἀλφᾶς 2,5 χλμ. Ὑψόμ. 300.

Μετρήσεις (μετὰ τοῦ κ. Ρ. FAURE) τὴν 19.8.1964. Μορφή γαλαρίας διαστάσεων 42,5X2,1X0,50-1,0. Εἴσοδος πρὸς ΝΑ., πλάτους 3,30, ὕψους 1,5. Σχτε. ὄγγρασία τοῦ ἀέρος τὴν 11.30 ὥραν 55% (παρὰ τὴν εἴσοδον) καὶ 75% (εἰς τὸ ἐσωτερικόν). Εἰς τὴν περιοχὴν εὐρίσκονται ἑκατοντάδες λαξευτοὶ τάφοι ἐπὶ βράχων τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

99 ΓΑΛΑΡΙΑ ΕΝΤΟΣ ΦΡΕΑΤΟΣ. ΑΝΩΝΥΜΟΝ (406—792).

Θ έ σ ι ς. Ἐντὸς τοῦ χωρίου, Μελιδόνι, Μελιδονίου, Μυλοποτάμου. Ὑψόμετρον 190.

Ἐπεσκέφθη πολλὰκις. Μῆκος γαλαρίας 75 μ. Ἐμελετήθη ὑπὸ τοῦ Ἰ. Πετροχειλοῦ (βλ. ΔΕΣΣΕ, 11,1953,142).

100. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΓΕΡΟ ΣΠΗΛΙΟΣ Ἡ ΓΕΡΟΝΤΟΣΠΗΛΙΟΣ Ἡ
ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ (41—266).

Θ έ σ ι ς. Γέρο Σπήλιος, Μελιδόνι, Μελιδονίου, Μυλοποτάμου. Δι' άμαξ.
όδοϋ 1,8 χλμ. πρὸς ΒΔ. Μελιδονίου. Ὑψόμε. 220.

Ἐπεσκέφθην πολλάκις. Πλουσιωτάτη Βιβλιογραφία. Ἐμελετήθη κυρίως ὑπὸ
τῶν Γ. Μαρίνου - Β. Κυριαζοπούλου (Δελτ. Φυσ. Ἐπιστ. 50-51, 1939, 40-49 καὶ
πίν. II, III) καὶ ὑπὸ τῆς Ἄννας Πετροχείλου (ΔΕΣΣΕ, 3, 1965, 61-71). Δι-
εθνοῦς τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος.

101. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΦΑΝΤΑΣΟΣΠΗΛΙΑΡΑ (488—288).

Θ έ σ ι ς. Κουλές - Λατζιμάς, Πρίνος, Πρίνου, Μυλοποτάμου. Μία ὥρα
πρὸς ΒΑ. Πρίνου ἢ μία ὥρα καὶ 45 λ. ΒΔ. Ἀγγελιανῶν. Ὑψόμε. 85.

Μετρήσεις 11 καὶ 14 Ἰουλ. 1963. Τὸ ἐδημοσίευσα εἰς περ. «Κρητ. Ἐστία»,
134, 1963, 93-96 καὶ εἰς ἐφημ. Βῆμα Ρεθύμνης, 15, 16 Νοεμ. 1963. Ἐκ τῶν
σπουδαιότερων τῆς Κρήτης. Συνολ. μήκος ἐν κατόψει 214 μ. Λεπτομερῆς ἐξερευ-
νησις περιγράφεται εἰς ΔΕΣΣΕ τόμος Χ, τεῦχος 7, 1970.

102 ΕΩΣ 139. ΣΠΗΛΛΑΙΑ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΤΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ.

Τὰ 38 ταῦτα σπήλαια ἐπεσκέφθην καὶ ἐμέτρησα τὸν Αὐγούστον τοῦ 1961. Ἐ-
δημοσίευσα διὰ βραχέων εἰς ΔΕΣΣΕ, 4, 1961, 14-25.

140—156. ΣΠΗΛΛΑΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟ ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Τὰ 17 ταῦτα σπήλαια ἐπεσκέφθην καὶ ἐμέτρησα τὸν Αὐγούστον τοῦ 1961. Ἐ-
δημοσίευσα δι' ὀλίγων εἰς ΔΕΣΣΕ, 4, 1961, 18, 19, 20, 21 καὶ 22.

157 ΕΩΣ 161. ΣΠΗΛΛΑΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟ ΡΟΥΣΣΟΣΠΗΤΙ ΡΕΘΥΜΝΗΣ.

Τὰ 5 ταῦτα σπήλαια ἐπεσκέφθην καὶ ἐμέτρησα τὴν 26.8.1961. Ἐδημοσίευσα
εἰς ΔΕΣΣΕ, 4, 1961, 25-26.

162. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΦΟΡΤΕΤΖΑΣ ΣΠΗΛΙΟΣ (3628—951).

Θ έ σ ι ς. Φορτέτζα, Ρέθυμνον, Ρεθύμνης, Ρεθύμνης. Εἰς τὸ ΒΔ. ἄκρον τῆς
Φορτέτζας, ἄνωθεν τῆς ὁδοῦ. Ὑψόμε. 20.

Μετρήσεις 30.10.1962. Εἴσοδος πρὸς ΒΔ. Ἐξῶθεν αὐτοῦ ἐρείπια νέου κτί-
σματος. Ἐντὸς ὑπολείμματα διαρρυθμίσεως εἰς κατοικίαν. Διαστάσεις 2,2X4,5X2,0.
Δύο μέτρα ἄνωθεν αὐτοῦ ὀπῆ μήκους 4, πλ. 0,8, ὕψ. 0,8.

163. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ (686—952).

Θ έ σ ι ς. Φορτέτζα, Ρέθυμνον, Ρεθύμνης, Ρεθύμνης. Εἰς τὸ ΝΑ. ἄκρον τῆς
Φορτέτζας. Ὑψόμε. 20.

Διαστ. 7,5X10X2,5—4. Ὀλόκληρον καλύπτεται ἀπὸ ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυ-
ρίδωτος. Ἀρκετὴ σταγονοροή. Εἴσοδος πρὸς Δ. Μετρήσεις 30.10.1962.

164. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΝΩΝΥΜΟΝ (3629—953).

Θ έ σ ι ς. Τίμος Σταυρός, Ρέθυμνον, Ρεθύμνης, Ρεθύμνης. Ἐντὸς τῆς πόλ-
κάτωθεν καὶ βορ. τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ὑψόμε. 40.

Μετρήσεις 30.10.1962. Εἴσοδος πρὸς Β. Ἐντὸς εἰκονοστάσιον. Διαστ. 3X12X4.
Ἐντὸς αὐτοῦ προσέκτασις μήκους 3, πλ. 5, ὕψ. 2,5, χρησιμεύουσα ὡς ὄρνιθῶν.

165. ΔΟΛΙΝΗ. ΧΑΒΔΑΛΑ (3630—1454).

Θ έ σ ι ς. Χαβδάλα, Ρεθύμνον, Ρεθύμνης, Ρεθύμνης. Άνωθεν Ρεθύμνου έπι τής έδοϋ Ρεθύμνου - Σπηλίου (150 δυτικώς έκκλησίας Προφ. Ήλια). Ύψόμετρον 240.

Μετρήσεις 13.3.1964. Μήκος (ΝΑ-ΒΔ) 24, πλάτος (ΒΑ-ΝΔ) 19, βάθος 10-15. Νεογενής άσβεστόλιθος. Δολίνη έγκατακρημνισιγενής. Είς τόν πυθμένα περιφερειακώς μικρά σπήλαια.

166. ΦΑΡΑΓΕ. ΓΑΛΛΙΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ (1254—1984).

Θ έ σ ι ς. Άκροβατερή - Φυτέδες - Μουριά, Γάλλος, Ρεθύμνης, Ρεθύμνης. Άνατολ. Γάλλου. Ύψόμ. 150 (περί τò μέσον).

Έπεσκέφθην 17 Αύγ. 1961. Μήκος περί τὰ 2 χλμ. Πλάτος κατά μ. δ. 50 μ. Ύψος μέγ. 100 μ. Περιέχει πολλά σπήλαια, περί ών εις ΔΕΣΣΕ, 4, 1961, σελ. 15.

167. ΦΑΡΑΓΕ. ΑΡΚΑΔΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ (3631—1902).

Θ έ σ ι ς. Άρκαδιώτικο Φαράγγι, Ήερά Μονή Άρκαδίου, Άμνάτου, Ρεθύμνης. Παρά τήν ιστορικήν Μονήν Άρκαδίου. Ύψόμ. περί τὰ 400 μ.

Έπεσκέφθην πολλάκις. Διαστάσεις (περίπου) 400X50X50-150.

168. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΡΗΜΙΤΗΣ (690—633).

Θ έ σ ι ς. Λαγκός, Βαφές, Βαφέ, Άποκορώνου. Ύψόμ. 250.

Έπεσκέφθην τήν 23.5.1963. Έδημοσίευσα εις ΔΕΣΣΕ, 2, 1963, σελ. 49.

169. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΚΑΛΑΜΑΤΟ (691—99).

Θ έ σ ι ς. Λαγκός, Βαφές, Βαφέ, Άποκορώνου. Ύψόμ. 240.

Μετρήσεις τήν 23.5.1963. Έδημοσίευσα εις ΔΕΣΣΕ, 2, 1963, σελ. 47-48.

170. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑ (548—108).

Θ έ σ ι ς. Λαγκός, Βαφές, Βαφέ, Άποκορώνου. Ύψόμ. 230.

Μετρήσεις τήν 23.5.1963. Έδημοσίευσα εις ΔΕΣΣΕ, 2, 1963, σελ. 48-49.

171. ΛΙΜΝΗ—ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ. ΛΙΜΝΗ ΚΟΥΡΝΑ (806—1464).

Θ έ σ ι ς. Κάτω Πόρος - Μουρί, Γεωργιουπάλεως, Άποκορώνου. Ύψόμ. 25.

Έπεσκέφθην 5, 10, 13 Αύγ. 1961 και πολλάς άλλας φορές. Βλ. κυρίως Μ. Δέφνερ «Όδοιπορικοί έντυπώσεις από τήν Δυτικήν Κρήτην» Άθήναι (1928), σελ. 41-54.

172. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ι (2243—1504).

Θ έ σ ι ς. Άγος Άγτώνιος, Καλύδες, Καλυδών, Άποκορώνου. Άνατολικώς τής οδικής άρτηρίας 20 μ. και 50 μ. νοτίως Άγ. Άντωνίου. Ύψόμ. 10.

Μετρήσεις τήν 11.4.1966. Διαστάσεις 6X1,30-5X1-2. Όπαί βαραθρώδεις. Περιέχει ύδωρ πιθανώς έξ ύπογείου ροής. Λεπτομερή έρευναν έκαμεν ο Ε.Ο.Σ. Χανίων.

173. ΣΠΗΛΑΙΟΝ. ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΙ (3632—1521).

Θ έ σ ι ς. Βορείως τού προηγούμενου 50 μ. Ύψόμ. 5.

Έπίσκεψις 11.4.1965. Περιέχει έκκλησίαν.

174. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ ΚΟΥΡΝΑ (1094—128).

Θ έ σ ι ς. Σκουβογιάννη Χαλέπα - Κερατιδές, Κουρνᾶς, Κουρνᾶ, Ἀποκορώνου. Ὑψόμετρον 140.

Μετρήσεις 5, 10, 13 Αὐγ. 1961. Ἐδημοσίευσα εἰς ΔΕΣΣΕ, 3, 1961, σελ. 2-11.

175. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΛΕΝΤΑΚΑ ΤΡΥΠΑ (1100—110)

Θ έ σ ι ς. Λεντάκα, Μελιδόνι, Μελιδονίου, Ἀποκορώνου. Ὑψόμε. 370.

Μετρήσεις 23.5.1963. Ἐδημοσίευσα εἰς ΔΕΣΣΕ, 2, 1963, σελ. 51-53.

176. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΣΠΗΛΙΑΡΑ (1122—129).

Θ έ σ ι ς. Γουργούθια, Μελιδόνι, Μελιδονίου, Ἀποκορώνου. Ὑψόμε. 320.

Μετρήσεις 23.5.1963. Ἐδημοσίευσα εἰς ΔΕΣΣΕ, 2, 1963, σελ. 53.

178. ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ. ΧΩΝΟΣ ΙΙ (94—808).

Θ έ σ ι ς. Μονή Ἀγίας Τριάδος, Ἀγία Τριάς, Μουζουρά, Κυδωνίας.

Ἐπεσκέφθην 16 Ἰουλ. 1961. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Ἰ. Πετροχείλου εἰς περ. Πάν, 1950, 55-56.

178. ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ. ΧΩΝΟΣ ΙΙ (94—808).

Θ έ σ ι ς. Μονή Ἀγίας Τριάδος, Ἀγία Τριάς, Μουζουρά, Κυδωνίας.

Ἐπεσκέφθην 16 Ἰουλ. 1961. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Ἰ. Πετροχείλου εἰς περ. Πάν, 1950, 55-56.

179. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΡΗΜΙΤΗΣ Ἡ ΚΑΘΟΛΙΚΟ (37-842).

Θ έ σ ι ς. Καθολικό, Χωρδάκι, Χωρδακίου, Κυδωνίας.

Ἐπεσκέφθην Αὐγ. 1962. Πλουσία βιβλιογραφία. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Ἀ. Πετροχείλου εἰς ΔΕΣΣΕ, 1, 1963, 19-24.

180. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΡΚΟΥΔΙΑΣ Ἡ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΑΡΚΟΥΔΙΩΤΙΣΣΑΣ (56—836).

Θ έ σ ι ς. Γουβερνέτο, Μονή Γουβερνέτου, Χωρδακίου, Κυδωνίας.

Ἐπεσκέφθην Αὐγ. 1962. Πλουσία βιβλιογραφία. Βλ. ἄρθρον Ἀ. Μακρινδάκη εἰς Κρητ. Ἐστία, 86-87, 1959, σελ. 78.

181. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΧΥΡΟΣΠΗΛΙΟΣ (99—835).

Θ έ σ ι ς. Καθολικό, Μονή Γουβερνέτου, Χωρδακίου, Κυδωνίας.

Ἐπεσκέφθην Αὐγ. 1961. Βλ. ἄρθρον Ἀ. Μακρινδάκη εἰς Κρητ. Ἐστία, 86-87, 1959, σελ. 78.

182. ΣΠΗΛΛΑΙΟΒΑΡΑΘΡΟΝ. ΖΟΥΡΕΣ (663—988).

Θ έ σ ι ς. Ζουρές, Ἀζωγυρές, Παλαιοχώρας, Σελίνου.

Ἐπεσκέφθην κατὰ Μάϊον 1958. Βλ. μελέτας τοῦ P. FAURE εἰς ΔΕΣΣΕ, 4, 1955, 100 καὶ εἰς BCH, 1956, 102. 1960, 217. Τελευταία ἐξερεύνησις περιγράφεται εἰς ΔΕΣΣΕ τόμος X, τεῦχος 7, 1970.

183. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΓΙΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ (2346—989).

Θ έ σ ι ς. Μονή Ἀγίων Πατέρων, Ἀζωγυρές, Παλαιοχώρας, Σελίνου. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀνατολ. τοῦ χωρίου. Ὑψόμε. περὶ τὰ 300 μ.

Ἐπεσκέφθην κατὰ Μάϊον 1958. Διαστ. περίπου 8X6X3.

184. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΛΟΓΟΣΠΗΛΙΟΣ (1195—566).

Θέσις. Χῶνες, Παλαιοχώρα, Παλαιοχώρας, Σελίνου.

Μετρήσεις τὴν 30.5.1959. Ἐδημοσίευσά εἰς ΔΕΣΣΕ, 4, 1961, σελ. 28.

185. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΚΑΟΥΡΗ (1194—565).

Θέσις. Καούρη, Παλαιοχώρα, Παλαιοχώρας, Σελίνου.

Μετρήσεις τὴν 30.5.1959. Ἐδημοσίευσά εἰς ΔΕΣΣΕ, 4, 1961, 27-28.

186. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΣ (1193—564).

Θέσις. Χῶνες - Γουργούθια, Παλαιοχώρα, Παλαιοχώρας, Σελίνου.

Μετρήσεις 30.5.1959. Ἐδημοσίευσά εἰς ΔΕΣΣΕ, 4, 1961, σελ. 27.

187 ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΧΩΝΕΣ (2374—1167).

Θέσις. Χῶνες, Παλαιοχώρα, Παλαιοχώρας, Σελίνου. Περὶ τὸ 1 χλμ.

ΒΔ. Παλαιοχώρας. Ὑψόμετρον 5.

Ἐπίσκεψις 30.5.1959. Διαστ. 10X8X7. Εἴσοδος κλειστή διὰ τοίχου καὶ θύρας. Ἦτο ἄλλοτε ἀγγειοπλαστέιον.

188. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΧΩΝΕΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΠΗΛΙΟΣ (3633—1168).

Θέσις. Χῶνες, Παλαιοχώρα, Παλαιοχώρας, Σελίνου. Περὶ τὸ 1 χλμ.

ΒΔ. Παλαιοχώρας. Ὑψόμετρον 5.

Ἐπίσκεψις 30.5.1959. Διαστ. 15X5X8. Εἰς τὴν δυτ. πλευρὰν μικρὰ ὀπή ἰκανοῦ μήκους.

189. ΦΥΣ. ΓΕΦΥΡΑ. ΚΑΜΑΡΕΣ Ι ΚΑΙ ΙΙ (3634—2179).

Θέσις. Χῶνες, Παλαιοχώρα, Παλαιοχώρας, Σελίνου. ΒΔ τοῦ Ἀλογό-σπηλιου.

Ἐπεσκέφθη 30.5.1959. Ἀναφέρω δι' ὀλίγων εἰς ΔΕΣΣΕ, 4, 1961, 28.

190. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΝΩΝΥΜΟΝ (2374—2180).

Θέσις. Χῶνες, Παλαιοχώρα, Παλαιοχώρας, Σελίνου. Ἀνατολ. Ἀλογό-σπηλιου.

Ἐπεσκέφθη 30.5.1959. Διαστ. 13X2-3X0,70-2.

191. ΠΟΛΙΓΗ. ΑΣΚΥΦΟΥ (3635—1339).

Θέσις. Ἀσκύφου, Ἀμμουδάρι - Γωνί - Καρρές - Πετρές, Ἀσκύφου, Σφακιῶν.

Ἐπεσκέφθη 12-7-1964. Βλ. Μ. Δέφνερ «Ὀδοίπ. ἐντυπ. ἀπὸ Δυτ. Κρήτης» 100 καὶ εἰς Γεωλ. Χρον. Ἑλλ. Χωρῶν, 12, 1961, 106, 132.

192. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΓΕΡΟΣ Ἡ ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΠΗΛΙΟΣ Ἡ ΔΡΟΖΙΤΗΣ (943—891).

Θέσις. Δροζίτης, Λιλιανόν, Λιλιανοῦ, Πεδιάδος. 2,5 χλμ. ΒΑ. Λιλιανοῦ. Ὑψόμετρον 410.

Διαστ. 9,80X8,10X6-6,50. Ἐπίσκεψις 3.12.1967.

193. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΟΝΤΑΣ (3014—892).

Θέσις. Δροζίτης, Λιλιανόν, Λιλιανοῦ, Πεδιάδος. Ἀνωθεν τοῦ προηγουμένου. Ὑψόμετρον 425.

Διαστάσεις 3,0X4,80X4,5. Ἐπίσκεψις 3.12.1967.

194. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΓΑΡΕΦΑΛΛΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΣ (3636—2194).

Θ έ σ ι ς. Γαρέφαλλου, Λιλιανόν, Λιλιανού, Πεδιάδος. 2 χλμ. Άνατολ. Λιλιανού. Ύψόμετρον 430.

Διαστ. δέν έμετρήθησαν, διότι είναι άπρόσιτον άνευ κλίμακος ή σχοινίου. Μετά 5,50 μ. από τής εισόδου στεγή ρωγμή πλ. 0,12-0,44 και ύψους 2,50. Άκολουθεί άπότομος κάθοδος πολλών μέτρων, διεύρυνσις τής ρωγμής και συνέχισις ταύτης προς Α. εις μεγάλην απόστασιν. Ήπίσκεψις 3.12.1967.

195. ΤΕΧΝ. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΝΩΝΥΜΟΝ (3637—2196).

Θ έ σ ι ς. Άγιος Ίωάννης Χωστός - Ξωντικήνα, Καλέσσα, Καλεσσών Μαλεδουζίου. Είς τó 10 χλμ. όδοϋ Ήρακλείου - Άγίου Μύρωνος. Ύψóρ. 100.

Διαστ. 5,5X1,8X1,9. Ήπίσκεψις 12.11.1967 και 25.12.1967.

196. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. Ο ΣΠΗΛΑΙΟΣ ΤΣΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ (2906—644).

Θ έ σ ι ς. Τραπέζα, Τύλισος, Τυλίσου, Μαλεδουζίου. Μία ώρα ΒΔ Τυλίσου. Ύψόμετρον 460.

Διαστ. 29X16X6-7. Άρχαιολογικό. Ήπίσκεψις 15.10.1967. Έδημοσίευσα εις «Κρητ. Έστία», 173, 1967, 337-339.

197. ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ. ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ (2879—643).

Θ έ σ ι ς. Τραπέζα, Τύλισος, Τυλίσου, Μαλεδουζίου. 12 λ. Δ. προηγουμένου. Ύψόμετρον 520.

Γαλαρία 21X0,80-6,5X1,20-3,0. Μετά τά 21 μ. δάπεδον όλισθηρόν και λίαν έπικλινές. Άρχαιολογικό. Ήπίσκεψις 15.10.1957. Έδημοσίευσα εις «Κρητ. Έστία», 173, 1967, 338.

198. ΦΑΡΑΓΕ. ΝΙΜΠΡΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ (3638—1424).

Θ έ σ ι ς. Νυμπριώτικο Φαράγγι, Ίμπρος, Ίμπρου, Σφακιών. Ήπί τής όδοϋ Άσκούφου - Χώρας Σφακιών.

Ήπίσκεψις 12.7.1964. Διαστάσεις, μήκος περι τά 5 χλμ. Πλάτος έλάχ. 2 μ. Ύψος ποικίλον.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ Ε. Σ. Ε.

Κατά τó έτος 1970 κατετέθησαν εις τó Ταμείον τής Ε.Σ.Ε. προς ένι-σχυσιν αύτης αι ακόλουθοι έκτακτοι εισφοραί :

Ύπουργείον έμπορίου	30.000
Ύπουργείον Οικονομικών	15.000
Άντωνέκος Ν΄.	450
Άρώνης Α.	740
Γκουρβέλος Ε.	100
Γκουρβέλου Ι.	380
Άνάνυμος	1.900
Κατσιόρχης Ν.	200
Μιχαλητσιάνος Δ.	540
Όρφανίδης Ν.	520
Πετροχειλου Α.	3.470
Πίτσιος Θ.	520

53.820